

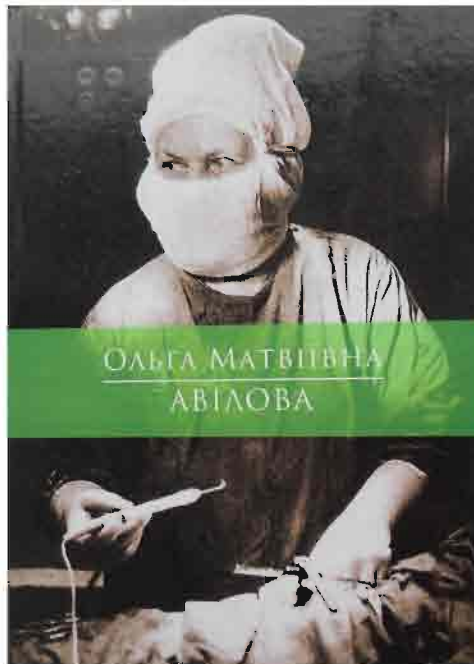
Рецензія на: Ольга Матвіївна Авілова (1918–2009): біобібліографічний показчик/упор.: В.Г. Гетьман, І.В. Козлик, П.П. Сокур та ін. — Івано-Франківськ, Симфонія форте, 2018. — 208 с.: іл.

Коли я прочитав ювілейну книгу, в якій представлено життєвий і професійний шлях професора Ольги Матвіївни Авілової (тут міститься змістова біографічна стаття, в окремому розділі зібрано повну бібліографічну інформацію про її наукову спадщину, є великі ілюстративний і мемуарний блоки), то виникло бажання не рецензувати це видання у звичному розумінні цього слова, а лише з великою приємністю долучитися до здійсненої його авторами великої та достойної справи і на правах колишнього курсанта створеної Ольгою Матвіївною кафедри пульмонології Київського інституту удосконалення лікарів (Київський інститут удосконалення лікарів, нині — НМАПО імені П.Л. Шупика) висловити свої враження щодо цієї видатної людини, талановитого українського хірурга, одного з фундаторів торакальної хірургії в Україні.

Я проходив спеціалізацію з торакальної хірургії у 1965 р. на базі Київської міської клінічної лікарні «Медмістечко», де тоді розміщувалася кафедра торакальної хірургії. Очолював кафедру професор М.М. Амосов, доцентом працювала О.М. Авілова, яка була нашим куратором і проводила семінарські та практичні заняття. Лекції М.М. Амосов читав один раз на тиждень, окремі лекції читала також О.М. Авілова. Щоранку у клініці аналізували питання щодо прооперованих напередодні хворих (які виконано оперативні втручання, чи були якісь труднощі й ускладнення, як з ними справилися хірурги тощо), обговорювали також показання і методи запланованих операцій. Усе було дуже чітко і конкретно, що на нас, курсантів, справляло позитивне враження.

Знайомлячись із представленою у рецензованому виданні біографією О.М. Авілової, звертаєш увагу на те, що вона первісно не була у захопленні від медицини й не збиралася бути хірургом (цим біографія Ольги Матвіївни певним чином суголосна шляху медицину М.М. Амосова та О.О. Шалімова). Не вважаю себе корифеєм хірургії, та мій шлях до цього фаху був подібний: у Станіславський медичний інститут (нині — Івано-Франківський національний медичний університет), як і колись Ольга Матвіївна, я поступив за принципом найближчого вишу, але вже на III курсі вирішив, що однозначно буду хірургом.

Хочу зупинитися на окремих хірургічних аспектах нашої курсантської діяльності, зокрема на діагностичній бронхоскопії, яка була і є обов'язковою при патології легень. У той час волокнистої оптики не існувало, а використовували жорсткий бронхоскоп «червоногвардієць». Для здійснення бронхоскопії пацієнт сидів на стільчик, зів обробляли розчином дикаїну. Хворий максимально закидав голову назад, і тоді в дихальні шляхи вводили трубку бронхоскопа. Ольга Матвіївна виконувала цю процедуру доволі ефектно, показувала нам карину, головні й навіть долеві бронхи. Самостійно ми не виконували бронхоскопії, побоюючись можливої травми дихальних шляхів. Однак майбутні візуальні навички виконання бронхоскопії мені таки довелося використати й у своїй практичній роботі.

Основою процесу нашого стажування була робота в операційній. Операційні втручання у клініці проводили щоденно, нерідко у дві зміни. Курсанти брали участь в операціях на легенях і стравоході, виконуючи роль другого асистента. Під час операції Ольга Матвіївна лаконічно коментувала кожен її етап. Вражала її хірургічна техніка — філігранна, анатомічно грамотна, без зайвих рухів і метушні навіть у складних ситуаціях. Особливу увагу Ольга Матвіївна звертала на топографо-анатомічні дані.

Після закінчення циклу кожний курсант повинен був «самостійно» разом з Ольгою Матвіївною виконати якусь торакальну операцію. По завершенні циклу спеціалізації ми склали підсумковий іспит, який приймали професор М.М. Амосов разом із доцентом О.М. Авіловою. Звичайно, ми дуже хвилювалися, та це була для нас і велика честь — «поспілкуватися» з корифеєм вітчизняної хірургії.

Насамкінець хочу сердечно подякувати тим, хто задумав і здійснив

ювілейне видання, присвячене 100-річчю від дня народження О.М. Авілової, — її учням, співробітникам кафедри торакальної хірургії та пульмонології, докторам медичних наук, професорам В.Г. Гетьману, П.П. Сокуру, А.В. Макарову та М.М. Багірову, які разом із немедиком, доктором філологічних наук, професором Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, що в Івано-Франківську, зробили хорошо, поважно і таку необхідну сьогодні справу (яка плідна співпраця медиків і філологів!). Адже біобібліографічний показчик «Ольга Матвіївна Авілова (1918–2009)» буде корисним не лише для торакальних хірургів, а й для широкого загалу медичних працівників. Водночас вважаю справедливим і доречним, вшановуючи пам'ять видатного українського хірурга, присвоїти Київському амоському пульмонологічному центру (Київська міська клінічна лікарня № 17) ім'я Ольги Матвіївни Авілової, яка зіграла величезну роль у його організації.

Михайло Григорович Шевчук,
доктор медичних наук, професор кафедри хірургії
Інституту післядипломної освіти Івано-Франківського національного
медичного університету, заслужений діяч науки і техніки України